

Stationsforstandernes Side over for de Landbrugere, som ønske at benytte denne Gødning. I saa Henseende er der en ret betydelig Forskel. Medens Stationsforstanderne nogle Steder ere meget imødekommende, saaledes at Gødningen let kan omlades paa Stationerne, er det andre Steder i høj Grad vanskeliggjort. Der burde man søge at komme til en større Imødekommenhed fra samtlige Stationsforstanderes Side, saaledes at Transporten bliver let og billig, og Landbrugerne med Lethed kunne komme i Besiddelse af dette vigtige Gødningsemne.

Idet jeg saaledes skal anbefale Andragendet paa det bedste og haaber, at der vil komme det bedst mulige Resultat ud af det, er der dog endnu en Bemærkning, jeg vil tillade mig at gøre. Andragendet slutter med at anmode Ministeren og Rigsdagen om eventuelt at modsætte sig Udpumpningen i Sundet. Jeg er selvfølgelig fuldstændig enig med Andragerne om, at man bør søge at forhindre denne Udpumpning, det er ganske klart, og jeg tror ogsaa, at naar man faar billige Takster og en let Maade at faa det transporteret paa, vil Udpumpningen derved ganske af sig selv blive forhindret, thi saa vil Efterspørgslen nemlig blive saa stor, at der ikke bliver noget at pumpe ud. Men paa den anden Side maa man ikke være blind for, at der kan indtræffe Tilfælde, hvor man ikke kan være i Stand til at transportere disse Sager ud paa Landet. Jeg sigter herved til det Tilfælde, at der her i Kjøbenhavn skulde udbryde en Epidemii af en eller anden ondartet Beskaffenhed, saa vilde Sundhedsautoriteterne ude omkring paa Landet ganske sikkert modsætte sig, at Smitstoffet paa denne Maade blev ført ud paa Landet. Det Forhold maa man ikke undlade at have sin Opmærksomhed henvendt paa; hvis noget saadant skulde indtræffe, saa maa der her fra Kjøbenhavns Side træffes saadanne Foranstaltninger, at Byen kan blive holdt ren alligevel, thi saa er det jo navnlig nødvendigt, at Byen bliver ren, og saa har man for Øjeblikket ikke noget andet Mittel end Udpumpningssystemet. En fuldstændig Forhindring af Udpumpningssystemet vil, altsaa under alle Omstændigheder ikke kunne lade sig gennemføre, men Udpumpningen vil af sig selv blive forhindret under normale Forhold, naar Ministeren vil tage Hensyn til Andragendet og bevilge de billige Fragttakster, som Andragerne anmode om. Hermed skal jeg tillade mig at anbefale Andragendet paa det bedste.

Indenrigsministeren (Bardenfleth): Den sidste Del af det foreliggende Andragende, som angaar Spørgsmaalet om Latringødningens Udpumpning i Sundet og Regeringens Indgriben med Hensyn til hele Renovationsforholdet i Kjøbenhavn, er jo en Side af Sagen, som hverken angaar Landbrugsministeren eller Indenrigsministeren; det maa jo først og fremmest ses fra Sundhedsvæsenets Synspunkt, og denne Side af Sagen maa jeg altsaa lade ligge. Men for saa vidt Andragendet altsaa tillige angaar en Henstilling om Lempelser i Statsbanens Fragttakster for Latringødning, saa erkender jeg, at Spørgsmaalet har sin store Betydning for Landbruget og derfor ogsaa fortjener en velvillig Overvejelse fra Regeringens Side. Jeg skal dog gøre nogle enkelte Bemærkninger i saa Henseende, fordi det forekommer mig, at de Ytringer, der ere faldne, til Dels gaa ud fra urigtige Forudsætninger. Det er saaledes blevet anført, at den Fragt, der for Tiden svares for Transport af Latringødning, er meget høj. Jeg skal hertil gøre den Bemærkning, at Latringødning forsendes allerede nu efter den laveste Vognladningstakst, nemlig Takst 6, og om denne Fragt end ikke ligefrem medfører Tab for Statsbanerne, hvad den ganske vist ikke gør, giver den dog saa ringe Overskud, at enhver Nedsættelse vil være betænkelig, naar man ikke ligefrem vil ofre et Beløb fra Statsbanernes Side paa denne Transport. Man maa dog være klar over, at hvis man overhovedet skal gaa til en Nedsættelse af Fragttaksten, maa det være en saadan, der betyder noget, thi ellers har det ingen Betydning.

Naar Spørgsmaalet blev analogiseret med Spørgsmaalet om Forsendelse af Mergel paa de jydskke Baner, har allerede den ærede Ordfører gjort opmærksom paa, at denne Analogi ikke er ganske træffende. Mergelen transporteres ad disse Baner til Ophjælpning af de allerfattigste Egne i Landet, medens denne Transport af Latrin sker til Fordel for Jorderne omkring Kjøbenhavn og de andre store Byer, hvor man tør forudsætte, at Landbruget staar adskilligt højere end i Jylland. Naar det derhos gøres gældende, at Latringødningen har en saa stor Værdi, maatte Følgen vel deraf være, at den ogsaa kan bære de forholdsviis lave Takster, der for Tiden paalægges den. Man maa dernæst huske paa, at det ikke alene drejer sig om en Nedsættelse af Transporten fra Kjøbenhavn til Viby, flere ærede Medlemmer have allerede gjort opmærksom paa, at Gødning-